

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12752/2556

นางละออง ศิริปัญจนะผู้ร้อง นางธนณัฐ ทวีเจริญกิจผู้คัดค้าน

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1663, ป.พ.พ. มาตรา 1720, ป.พ.พ. มาตรา 1727

ย่อ / หลักกฎหมาย

กิจการโรงเรียน ป. นั้น เป็นเพียงการงานอาชีพของผู้ตายและผู้ร้องที่ร่วมประกอบกิจการเท่านั้น อันเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้และไม่ตกทอดเป็นมรดกอันจะต้องมาแบ่งปันกัน ส่วน อาคารของโรงเรียนซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินตามเอกสารหมาย ร.6 หรือ ค.4 ผู้ร้องในฐานะ ทายาทโดยธรรมก็รับโอนมาแล้ว การที่ผู้ร้องนัดประชุมเพื่อตั้งมูลนิธิหรือจดทะเบียนโรงเรียนเป็น นิติบุคคลตามที่ผู้ตายเคยสั่งเสียด้วยวาจาก่อนตายก็ถือไม่ได้ว่าเป็นการทำพินัยกรรมแบบทำด้วย วาจาตาม ป.พ.พ. มาตรา 1663 เนื่องจากไม่มีพฤติการณ์พิเศษอันเป็นเงื่อนไขของบทกฎหมาย ดังกล่าว จึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องจัดการมรดกยังไม่เสร็จสิ้น เมื่อคู่คัดค้านมายื่นคำร้องขอถอนผู้ร้องหลัง การปันมรดกเสร็จสิ้นแล้ว จึงต้องห้ามตามมาตรา 1727

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งนางละออง ผู้ร้อง เป็นผู้จัดการมรดกของนายอนันต์ กับให้มี สิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ผู้คัดค้านยื่นคำร้องขอให้ถอนผู้ร้องออกจากการเป็นผู้จัดการมรดก ของผู้ตาย และตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกแทน ผู้ร้องยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้องขอของ ผู้คัดค้าน ศาลชั้นต้นพิพากษาให้ยกคำร้องขอของผู้คัดค้าน ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ ผู้คัดค้าน อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้คัดค้านฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติในชั้นนี้โดยคู่ความไม่ได้แย้งคัดค้านว่า ผู้ร้องและนาย อนันต์เป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมาย มีบุตรด้วยกัน 7 คน คือ ผู้คัดค้าน นายปัญญา นายชาติรี นางสาวศรีสมร นายพิษณุ นางสาวกิริณา และนายฉัตรขวัญ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2550 ผู้ตายถึงแก่ความตาย ขณะผู้ตายถึงแก่ความตายมีชื่อถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีโฉนด 3 แปลง ตาม สำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ 6064 สำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ 214920 และสำเนาโฉนดที่ดินเลขที่ 244900 นอกจากนี้ผู้ตายมีทรัพย์มรดกคือบ้านพักอาศัย ซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 244900 กับ อาคารโรงเรียนซึ่งปลูกอยู่บนที่ดิน โฉนดที่ดินเลขที่ 6064 วันที่ 16 กรกฎาคม 2550 ผู้ร้องยื่น คำร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกผู้ตาย โดยผู้คัดค้านและพี่น้องซึ่งเป็นบุตรของผู้ร้องและผู้ตาย ยกเว้น นางสาวกิริณาได้ทำหนังสือยินยอมให้ผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดก วันที่ 15 สิงหาคม 2550 ศาลชั้นต้นมีคำสั่งตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย วันที่ 13 ตุลาคม 2552 ผู้ร้องโอนที่ดินตาม โฉนดที่ดินเลขที่ 214920 ให้แก่นายพิษณุและนายฉัตรขวัญ วันที่ 10 มีนาคม 2553 ผู้ร้องโอนที่ดิน ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 244900 ให้แก่ตนเอง นางสาวศรีสมรและนายพิษณุ และในวันเดียวกันนั้น ผู้ ร้องโอนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 6064 ให้แก่ตนเอง วันที่ 28 กรกฎาคม 2553 นางสาวกิริณาเป็น โจทก์ฟ้องผู้ร้อง นายพิษณุ นายฉัตรขวัญ นางสาวศรีสมร นางวัลภา และกรมที่ดิน รวม 6 คนเป็น จำเลยต่อศาลชั้นต้น ขอให้ใส่ชื่อนางสาวกิริณาถือกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินทั้งสามแปลงดังกล่าว ศาลชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับฟ้องนางวัลภา ต่อมาวันที่ 11 กรกฎาคม 2555 นางสาวกิริณาถอนฟ้อง กรมที่ดินซึ่งเป็นจำเลยที่ 6 และในวันเดียวกันนางกิริณาได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้

ร้อง นายพิษณุ นายฉัตรชัย และนางสาวศรีสมรซึ่งเป็นจำเลยที่ 1 ถึงที่ 4 ตามลำดับ ศาลชั้นต้นพิพากษายอมตามสำนวนคดีแพ่งหมายเลขดำที่ 985/2553 หมายเลขแดงที่ 900/2555 ซึ่งผู้รวมสำนวนคดีนี้ ปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของผู้คัดค้านว่า การจัดการมรดกเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า นายอนันต์ ผู้ตาย มีทรัพย์สินมรดกคือที่ดิน 3 แปลง พร้อมสิ่งปลูกสร้างบนที่ดิน 2 แปลง ปรากฏว่าผู้ร้องซึ่งเป็นผู้จัดการมรดกได้โอนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 214920 ไม่มีสิ่งปลูกสร้างให้แก่ทายาทผู้ตายคือนายพิษณุและนายฉัตรชัยไปเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2552 โอนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 244900 พร้อมบ้านพักอาศัยครึ่งตึกครึ่งไม้ให้แก่ทายาทคือผู้ร้อง นายพิษณุและนางสาวศรีสมร เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2553 และโอนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 6064 พร้อมอาคารโรงเรียนครึ่งตึกครึ่งไม้สองชั้นจำนวน 4 ห้อง และอาคารโรงเรียนเอกชนไม้ชั้นเดียวจำนวน 6 ห้อง ให้แก่ทายาทคือผู้ร้องเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2553 นอกจากนี้ผู้ตายไม่มีทรัพย์สินมรดกอื่นใดอีก ดังนั้นถือว่าผู้ร้องในฐานะผู้จัดการมรดกได้จัดการมรดกเสร็จสิ้นตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม 2553 ส่วนกิจการโรงเรียนปัญจนวิทยานั้น เป็นเพียงกิจการงานอาชีพผู้ตายและผู้ร้องร่วมประกอบกิจการเท่านั้น อันเป็นการเฉพาะตัวของผู้ตายโดยแท้และไม่ตกทอดเป็นมรดกอันจะต้องมาแบ่งปันกัน และในส่วนอาคารของโรงเรียนซึ่งปลูกอยู่บนที่ดินตามโฉนดที่ดินเลขที่ 6064 ผู้ร้องในฐานะทายาทโดยธรรมก็รับโอนมาแล้ว การที่ผู้ร้องนัดประชุมเพื่อตั้งมูลนิธิต่อโรงเรียนเป็นนิติบุคคลตามที่ผู้ตายเคยสั่งเสียด้วยวาจาก่อนตายก็ถือไม่ได้ว่าเป็นการทำพินัยกรรมแบบทำด้วยวาจาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1663 เนื่องจากไม่มีพฤติการณ์พิเศษอันเป็นเงื่อนไขของบทกฎหมายดังกล่าว จึงถือไม่ได้ว่าผู้ร้องจัดการมรดกไม่เสร็จสิ้น อนึ่ง แม้ผู้ร้องจะจัดการมรดกไม่ถูกต้องตามที่ผู้คัดค้านกล่าวอ้าง ก็เป็นเรื่องที่ผู้คัดค้านและทายาทอื่นที่ไม่ได้รับมรดกจะไปฟ้องร้องเป็นคดีมีข้อพิพาทโดยตรงต่อไป ไม่มีเหตุที่จะมาร้องขอถอนผู้จัดการมรดกและตั้งผู้จัดการมรดก ส่วนที่นางสาวภิรดาฟ้องผู้ร้องกับพวกก็เป็นการฟ้องผู้ร้องในฐานะผู้จัดการมรดกให้รับผิดชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1720 กับฟ้องขอแบ่งมรดกจากทายาทซึ่งเป็นการฟ้องภายหลังจากที่ผู้ร้องจัดการมรดกเสร็จสิ้นแล้ว หากทำให้กลับกลายเป็นว่าการจัดการมรดกไม่เสร็จสิ้นไม่ การที่ผู้คัดค้านมายื่นคำร้องขอให้ถอนผู้ร้องจากการเป็นผู้จัดการมรดก และตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกเมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2554 จึงเป็นการยื่นคำร้องขอถอนหลังจากการปันมรดกเสร็จสิ้นแล้ว ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1727 จึงไม่มีเหตุขัดข้องในการจัดการมรดกตามมาตรา 1713 (1) ถึง (3) ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 1 พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของผู้คัดค้านฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

กิริติ กาญจนรินทร์ · ศรีอัมพร ศาลิคุปต์ · ญัฐชัย ไวยภาษจิริกุล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/12752/2556>